

Tilleggsinnkalling av Alver kommunestyre

Møtedato: 25.06.2020
Møtestad: Kommunehuset, Frekhaug
Møtetid: 12:00 -

Eventuelle forfall må meldast til Tove-Mette Arnø Fyllingen per tlf. 47464145, sms til eller per epost til ftm@lindas.kommune.no

Varamedlemmer møter berre etter nærare avtale.

Kl. 12:00 generalforsamling Meland utbyggingsselskap AS

Orientering sluttrapport Green Spot Mongstad v/Baste Tveito

Sakliste

Saknr	Tittel
048/20	Godkjenning av innkalling og sakliste
049/20	Godkjenning av møteprotokoll
050/20	Melding/orientering frå kontrollutvalet 25.06.2020
051/20	Forskrift om jakt og fastsetting av minsteareal som grunnlag for tildeling av fellingsløyve på hjort, Alver kommune, Vestland
052/20	Alkoholpolitisk plan for Alver kommune 2020-2024
053/20	Akson: Felles kommunal journal og heilskapleg samhandling
054/20	2. gongs handsaming - Detaljreguleringsplan Akvakulturlokalitet Toska sør
055/20	Forskotering av tilskot for 2022
056/20	Særleg farleg skuleveg Meland
057/20	Investeringsprosjekt Bø bhg - inventar
058/20	Samarbeidsavtale mellom Alver kommune og Alver idrettsråd
059/20	Samarbeidsavtale mellom Alver kommune og Alver kulturråd
060/20	Ny kommunal barnehage på Lindås - Auka budsjettramme.
061/20	Finansiering av omsorgsbustader pluss, Langhøyane
062/20	Kjøp/makebyte av kai 4 - Lindås tomteselskap AS
063/20	Strategidokument for Nordhordland UNESCO biosfæreområde- høyring
064/20	Utviklingsplan for Vestland- høyringsuttale frå Alver kommune
065/20	Felles VA-norm for Alver kommune
066/20	Byvekstavtalen – handsaming av Miljøløftet sitt handlingsprogram 2021 – 2024
067/20	Finansrapport 2019 Lindås kommune
068/20	Årsrekneskap 2019 for Radøy, Meland og Lindås
069/20	Årsmelding 2019 for Radøy, Meland og Lindås

070/20	Opningsbalanse Alver kommune
071/20	1.tertialrapport 2020 Alver kommune
072/20	Sommarfullmakt ordførar
073/20	Vindkraft på land - uttale
074/20	Val av medlem i styret til Nasjonalforeningen Meland helselag 2020-2023
075/20	Val av styre til samlelegat for Lindås kommune
076/20	Val av styret til stiftelsen Olaus og Reidar Rambergs Legat
077/20	Val av utsending til årsmøtet i stiftinga Nordgardsløa 2020 - 2023
078/20	Val av skjønnsmedlemmar 01.01.2021 - 31.12.2024
079/20	Val av meddommarar til Nord- og Midhordland jordskifterett for perioden 01.01.2021 - 31.12.2024
080/20	Val av meddommarar til Bergen tingrett for perioden 01.01.2021 - 31.12.2024
081/20	Val av meddommarar til Gulating lagmannsrett for perioden 01.01.2021 - 31.12.2024
082/20	Melding/orientering til kommunestyret 25.06.2020
083/20	Spørsmål og interpellasjonar til kommunestyret 25.06.2020
084/20	NOU 2019: 23 Ny opplæringslov (kulturskule) - høyring

24. juni 2020

Sara Hamre Sekkingstad
ordførar

Tove-Mette Arnø Fyllingen
møtesekretær

Arkiv: FA-A30, TI-&00, TI-&13
JournalpostID: 32T
Saksbehandlar:
Dato: 23.06.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
084/20	Alver kommunestyre	25.06.2020

NOU 2019: 23 Ny opplæringslov (kulturskule) - høyring

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

«Alver kommunestyre sluttar seg til føringane i vurderinga, og gir rådmannen fullmakt til å utforme høyringssvar i samsvar med desse»

Politisk handsaming

Saka skal avgjerast i kommunestyret

Bakgrunn

Eit offentleg utval leverte i desember 2019 *NOU 2019: 23 Ny opplæringslov*, og foreslår ny opplæringslov til erstatning for den eksisterande. Utreiinga er på høyring med frist 1. juli 2020. Kunnskapsdepartementet tek sikte på å sende høyringnotat med forslag til ny opplæringslov våren 2021.

I dagens opplæringslov er alle kommunar pålagde å ha eit musikk- og kulturskuletilbod, jf. opplæringslova § 13-6. Utvalet foreslår å flytte lovfestinga til kulturlova.

I KS sitt vedtak om høyringssvar den 18. mai, peiker dei på at *kulturskolene må fortsatt forankres i opplæringsloven*. 2.6 sendte Norsk kulturskuleråd sitt høyringsutkast til kommunane, med støtte til fortsatt forankring i opplæringslova. Kulturskulerådet oppmoda kommunane om å spele inn høyringssvar i tråd med KS sitt hovudstyre og kulturskulerådets høyringsutkast.

Norsk kulturforum vedtok, i si handsaming av saka den 5. juni, ei tilråding om at kulturskulen vert flytta til kulturlova, med føresetnad om at denne lova vert styrka. Alver kommune er medlem i Norsk kulturskuleråd Vestland og Norsk kulturforum Vestland.

Norsk kulturskuleråd si særlege oppmoding til å sende høyringssvar kom inn for seint til å nå normal saksgong, og saka vert fremma direkte til kommunestyret.

Saksopplysninger:

Utvalet sitt syn – NOU 2019: 23

Utvalet peiker til anmodningsvedtak i Storinget i 2017, der regjeringa vart bedd om å legge fram eiga stortingsmelding for barne- og ungdomskultur. Kunnskapsdepartementet viste i etterkant til at det var etter deira syn behov for meir kunnskap i forkant av eit slikt arbeid. Dette resulterte i eit kunnskapsgrunnlag, utarbeidd av NTNU og Telemarksforskning. Ein av konklusjonane her er at ansvaret for kulturskulane kan sjåast på som å falle mellom to departement (kunnskapsdep. og kulturdep.), og at kunnskapsgrunnlaget viser til at kulturskuletilbodet ligg lågt på den daglege agendaen i Kunnskapsdepartementet. Kulturdepartementet har heller ikkje høve til å ta ansvar for feltet, og utvalet viser til at

informantar peiker på ein mangel på eit overordna og koordinerande ledd for kulturskulefeltet.

I NOU 2013: 4 foreslo Kulturutredningsutvalget å flytte lovfestinga av kulturskulen til kulturlova, der ein organisatorisk plassering i kultursektoren ville styrke kulturskulens kjerneoppgåver som lokalt ressurscenter for kunst- og kulturfagleg kompetanse. Ei ekspertgruppe oppnemnd av Kunnskapsdep. og Kulturdep. var ikkje samde i dette, og peikte på viktigheita av å styrke kulturskulane som skuleslag, utvikle gode synergjar og samarbeid mellom opplæringstilboda, og at ansvaret for å utvikle gode kulturskular er utdanningspolitikk.

Utvalet til NOU 2019: 23 peiker i si vurdering til at kulturskulen ikkje er del av grunnopplæringa etter opplæringslova, og at dagens lov ikkje forpliktar utover at eit tilbod skal finne stad. Vidare har kulturlova som formål å fastsette det offentleges ansvar for kulturverksemd og -tilbod, derav legge til rette for at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar. Musikk- og kulturskuletilbodet er etter utvalet sitt syn del av den same samfunnsektoren som kulturlova regulerer, og lovformuleringa om tilknytning til skuleverket og kulturlivet elles peiker ikkje spesielt til at kulturskuletilbodet må vere del av opplæringslova.

Argument knytt til delte stillingar mellom grunnskule og kulturskule er etter utvalet sitt syn ikkje styrande for lovplassing. Utvalet ser ikkje grunn til å gå mot kulturutredningsutvalget og foreslår at lovplassinga vert flytta til kulturlova, og peiker på at spørsmål om lovfastsettinga bør styrkast i høve formål og innhald ved kulturskuletilbodet, bør takast i samband med kommande stortingsmelding.

KS sitt syn

KS meiner at det er gode argument for å heimle kulturskuletilbodet både i opplæringslova og kulturlova. Argument for flytting til kulturlova er at ein slik kan bidra til større kommunalt fokus på kulturområdet som viktig kommunal verksemd. På den andre sida viser KS til at forankring i opplæringslova knytter band mellom opplæringstilboda, òg i høve strategien for praktisk-estetiske fag. KS viser til at fortsett forankring i opplæringslova er i tråd med KS si målsetting om å sjå kulturskulane som ledd i ei heilskapleg samfunnsutvikling. KS tilrår at kulturskulen fortsatt vert heimla i opplæringslova.

Norsk kulturskuleråd sitt syn

Kulturskulerådet erfarar òg behovet for eit overordna, koordinerande ledd for kulturskulefeltet, men peiker til at kulturskulerådet derfor har etablert samarbeidsrelasjonar både med Kunnskapsdepartementet, KS, Nasjonalt senter for kunst og kultur i skulen, forsknings- og utdanningsinstitusjonar og Utdanningsdirektoratet.

Vidare viser kulturskulerådet til at kulturskulane dei siste tiåra har utvikla seg markant i ein meir profesjonell skuleretning. Dette er del av ein langsiktig strategi, der tilbodet sysselsetter over 5 000 høgt kvalifiserte lærarar. Kulturskulerådet peiker vidare på at oppstarten av stortingsmelding om barne- og ungdomskulturen peiker til kulturskulen som ei forlenging av grunnskulens ålmenne opplæringstilbod innan praktisk-estetiske fag. Regjeringas strategi for praktisk og estetisk innhald i barnehage, skule og lærarutdanning peiker òg til å nytte kompetansen hos kulturskulelærarane.

Kulturskulerådet peiker til det dei meiner er ei motsetnad i at grunnopplæringas kommande læreplanverk strekk seg mot kulturskulen for ønskt samarbeid, mens NOU-utvalet meiner kulturskulen skal gå i retning av kulturlivet elles. Vidare nemner kulturskulerådet at andre paragrafar i opplæringslova òg gjeld for kulturskulane, og at dei har arbeidd langsiktig for eit styrka samarbeid mellom grunnopplæringa og kulturskulane.

Til sist peiker kulturskulerådet på at kulturskulane representerer det einaste samanhengande utdanningsløpet innan kunst og kulturfag i kommunane, og kulturskulane sit på kompetanse som grunnskulane elles i stor grad manglar. Lovverket om kulturskulen bør gå saman med øvrig lovverk knytt til skule og utdanning, og konkluderer med at kulturskulane framleis må

vere forankra i opplæringslova

Norsk kulturforum sitt syn

Fleirtalet i Norsk kulturforum (NOKU) peiker på at den nasjonale kulturskulepolitikken har vorte arbeidd fram av kulturskuleeigarane sjølve og gjennom Norsk kulturskuleråd, og at det er ein styrke at kommunane sjølv sit i førarsetet for utviklinga av kulturskulane. Mangelen er derimot at kulturskulepolitikken vert lite førande når den ikkje er forankra på eit statleg nivå, og resulterer i ulike tilbod og kvalitet ved landets kulturskular.

Fleirtalet peiker vidare på at kulturskulen fell mellom to ulike departement, og har ei uklar rolle i dynamikken mellom å både vere eit skuleslag og lokale ressursentra for kulturfeltet. Denne dobbeltrolla fører til at det er store forskjellar i korleis kulturskulane jobbar i høve øvrig lokalt fritidstilbod for barn og unge. Kring 70% av norske kulturskular er organisert saman med øvrige kommunale kulturtenester og -tilbod, og kulturskulane er oftast kopla til kulturarbeidet i kommunane. Lovfesting av tilbodet i kulturlova vil i følgje fleirtalet styrke kulturskulen som kulturaktør saman med sektoren elles, og gi legitimitet til kulturlova. Vidare ser fleirtalet at kulturskule i større grad er ein kultur- og fritidsaktør enn ein skuleaktør, og å samle barne- og ungdomskulturfeltet under eitt departement vil vere til fordel.

Fleirtalet peiker vidare på at kulturskulen òg er eit skuleslag, og at ein her synleggjer samarbeidsformar og møteflatar med grunnskulesektoren. Fleirtalet i NOKU tilrår at kulturskulen vert lovfesta gjennom kulturlova, med føresetnad om at denne vert eit sterkare styringsverktøy og at det ikkje går utover lønsutvikling og kompetansenivå.

Mindretalet i NOKU peiker på at opplæringslova garanterer for eit kulturskuletilbod i kommunane, med gode høve for kvalitetsutvikling i samarbeid med skulane. Opplæringslova er ei sterk lov, og kulturskulerådet støttar ei plassering her. Samarbeid mellom skuleverket og kulturskulane kan styrke estetisk kompetanse som del av det heilskaplege opplæringsløpet i kommunane.

Rådmannens vurdering

Opplæringslova §13-6 pålegg kommunane å ha eit musikk- og kulturskuletilbod, og kom inn i 1998. Til dette låg òg ein intensjon om å skulle leggje til rette for andre tilbod enn musikk i dei mange kommunale musikkskulane. Tilbodet skal organiserast i tilknytning til skuleverket og kulturlivet elles. Lova legg ikkje formål for tilbodet, rettar for brukarane eller andre krav. Kommunane legg sjølv føringane for tilbodet og kva for omfang det skal ha.

Alver kommune vil i åra framover arbeide fram eit plansystem, som vil danne grunnlag for utforminga av kulturpolitiske føringar, mål, strategiar, tiltak og satsingar. I dette arbeidet vil òg kulturskuletilbodet ha sin plass, saman med ramme- og fagplanarbeid i skulen. Spørsmålet om lovplassing kjem noko tidleg for Alver, sidan dei langsiktige lokale kulturpolitiske føringane ikkje enno er lagt.

Dei tre gamle kommunane arbeidde alle etter den sentrale *Rammeplan for kulturskulen – mangfald og fordjuping*, utforma av Norsk kulturskuleråd.

Rammeplanen la fram formål om høg fagleg, pedagogisk, kunstnarisk og kulturell kvalitet til barn og unge, styrking av kritisk refleksjon, livskompetanse og toleranse for andre menneskje og kulturar. Vidare er formålet til kulturskulen her som ein del av utdanningsløpet til høgare kunstfagleg kompetanse. Hovudsaka for kulturskulen er i rammeplanen å utvikle og ta vare på kunstnarisk og kulturell kompetanse, som ein grunnleggjande del i dannelsesprosessar. Kulturskulen skal vere eit lokalt ressursenter for kulturlivet, i samarbeid med skuleverket for å danne eit heilskapleg kunst- og kulturfagleg tilbod for barn og unge.

I høyringssvar frå Meland i 2014 gjeldande rammeplanen, vart det peikt på at ulikskapen mellom norske kommunar måtte takast omsyn til i vidare arbeid. Meland vart vidare peikt ut

til å vere ein av tre pilotkulturskular i Hordaland i samband med dette, og Meland kommunestyre godkjennte den lokalt tilpassa *Rammeplan for Meland kulturskule* våren 2018.

Denne lokale rammeplanen peiker på rolla som lokalt ressurscenter for kulturlivet, som eit høgkompetansesenter i tett samspel med lokalt kunst- og kulturmiljø. Vidare skal her den kunst- og kulturfaglege kompetansen i kulturskulen supplere den obligatoriske opplæringa gjennom samarbeid med grunnskulen, mellom anna i høve den kulturelle skulesekken, framsyningar, kompetanseutveksling og organisering av undervising ved ulike skular. Denne lokalt tilpassa rammeplanen peiker vidare til kulturutgreiinga frå 2014, der ytringskultur knytt til kunstarisk verksemd og opplæring skal leggjast til grunn for kulturskulen.

Rådmannen vurderer til at kulturskulens kjerneoppgåve som ressurs- og kompetansesenter for kulturlivet ikkje er avhengig av lovplassering, men at denne kan utviklast og takast vare gjennom lokalt rammeverk og etter lokale tilhøve og kunnskap.

Norsk kulturskuleråd peiker på kompetanseauka i kulturskulesektoren dei siste tiåra, og denne har vore markant òg i Alver og Nordhordland. Dei musikk- og kulturfaglege pedagogane i Alver kulturskule har eit svært høgt utdanningsnivå, breie nettverk og markant erfaringskompetanse. Pedagogane er vidare aktive kunst- og kulturutøvarar, til fordel for undervisinga og utviklinga av det pedagogiske tilbodet i kulturskulen.

Rådmannen vurderer til at plasseringa i opplæringslova har sikra denne kompetanseauka, ved at tilsette pedagogar har dei same lønsvilkår (§10-10) som i skuleverket elles og at utdanningsløpet samsvarar. Dette har vore ein grunnstein på vegen fram mot den heilprofesjonelle kulturskulen vi ser i dag.

Plasseringa i opplæringslova gjer vidare at føresegn om elevane sitt skulemiljø (Kap 9A), krav om politiattest (§10-9), definert ansvaromfang (§13-10), og samanheng med forvaltingslova (kap 15) òg gjeld for kulturskulen. Rådmannen vurderer at dette styrkar kulturskulen som ein profesjonell part.

KS peiker på kulturskulen som samfunnsutviklande aktør. I *Strategi og styringsdokument for Alver*, er *Kultur og frivillighet* ei berebjeleke for samfunnsutviklinga, og *Lokalsamfunn, nærmiljø, kultur og frivillighet* eit strategisk utviklingsområde.

Hovudmålet er dels å leggje til rette for *...utvikling med utgangspunkt i lokal identitet, ... og inkluderande lokalsamfunn*, med påfølgjande strategi *Alver kulturskule skal fremje oppleving og utvikling for barn og unge gjennom skapande opplæring*.

Rådmannen vurderer at plassering av kulturskulen i opplæringslova ikkje utfordrar dei vedtatte lokale målsettingane.

Norsk kulturforum peiker på kulturskulanes rolle som ein kultur- og fritidsaktør. Dette er eit sentralt perspektiv inn mot korleis kulturskulane jobbar og kven dei treff. For svært mange barn og unge er kulturskulen i hovudsak ein fritidsaktivitet, og som dei kan drive med saman med likesinna. Likevel er kulturskulen organisert som ein pedagogisk profesjonell verksemd, med opplæring innan kunst og kultur, og der ikkje minst meistring for den einskilde eleven står sentralt. Kulturskulane jobbar med eleven som ein ressurs i seg sjølv, med personleg utvikling, kunstfagleg kompetanse, kvalifisering og meistring som sentrale element. Kulturskulane har vidare andre pedagogiske utfordringar enn for grunnopplæringa.

Opplæringslova sikrar som nemnd over kulturskulens kompetanse og profesjonalitet, som igjen dannar grunnlag for kulturskulens rolle som fritidsaktør og ressurscenter. Creo/LO peiker òg på dette i sitt høyringssvar. Rådmannen vurderer vidare at tilrettelegging for og god nytting av delte stillingar mellom grunnskule og kulturskule ikkje er avhengig av lovplassering. Alver kommune har god erfaring med delte stillingar i dag, og ei typisk kulturskulestilling er ei

brøkstilling.

Kulturlova er ikkje sanksjonerande og det kan ikkje knyttast forskrift til denne, noko som har frå fleire interesseorganisasjonar vore peikt på som ei utfordring ved sjølve lova. Flytting av lovfastsettinga av kulturskuletilboda til kulturlova, utan å sjå kommunale kulturoppgåver i heilskap og som del av eventuell ny kulturlov, vil etter rådmannens vurdering kunne skape ein ubalanse som kan vere krevjande å følgje opp lokalt, og der ein ikkje enno ser kva påverknad dette kan ha på framtida for det langvarige utviklingsarbeidet for kulturskulefeltet.

I samband med kunnskapsgrunnlaget for norske kulturskular frå NTNU/Telemarksforskning i 2019, viser ein til kulturskulens krevjande blanding av roller, som eit pedagogisk tilbod, eit kunsttilbod og eit fritidstilbod. Vidare vert kulturskulen dradd mellom breidde og spesialisering.

Forskarane etterspør tydelegare styringssignal frå staten, og peiker på at dette er viktig for å gjere kulturskulen i stand til å vere del av ein kulturell grunnmur, ein dannelsesarena for barn og unge, eit alternativt skulerom og ein opplæringsarena for barn og ungdom innan kunstfag. Denne spennvidda teiker eit godt bilde av grunnlaget for framtidig lokalt planarbeid for kulturskulefeltet.

Føringar for høyringssvar

- Alver kommune sluttar seg generelt til KS og Norsk kulturskuleråd sine høyringssvar til saka
- Alver kommune tilrår at kommunale musikk- og kulturskuletilbod fortsett bør vere del av opplæringslova.
- Alver kommune ser behovet for at formål for kulturskuletilbodet vert del av lovfesting eller forskrift, med tilsvarende funksjon som ved formålsparagrafen i biblioteklova.
- Alver kommune peiker på kulturskulens særinegheit og at sentrale kjerneoppgåver bør styrkast og takast vare på uavhengig av lovplassing.
- Alver kommune peiker på at koplinga til lokalt kultur- og samfunnsliv og kulturskulens rolle som eit fritidstilbod, må framgå av formål for det lovfesta kulturskuletilbodet, saman med koplingane til grunnopplæringa og eit heilskapleg utdanningsløp for kunst, kultur og praktisk-estetiske fag.
- Alver kommune peiker på det store fag-, utgreiings- og forskningsarbeidet som er gjort innan feltet, og at desse samla må danne grunnlag for spørsmål om lovplassing og kulturskulens vidare utvikling, saman med tydeleg medverknad frå kommunane
- Alver kommune tilrår at dersom det kommunale musikk- og kulturskuletilbodet skal flyttast til kulturlova, bør dette inngå i eit heilskapleg lovarbeid for det breie kulturfeltet

Rådmannen utformar eit kortfatta høyringssvar med basis i kulepunkta.

Vedlegg i saken:

03.06.2020	Høyringsutkast - Norsk kulturskoleråd og Landsstyremøte 2020 i Norsk kulturskoleråd	1399459
03.06.2020	Høring NOU 2019-23 Ny opplæringslov	1399460
23.06.2020	KS - Høring - NOU 2019_23 Ny opplæringslov	1411911
23.06.2020	NOKU - høringsinnspill-nou-2019-23-ny-opplæringslov	1411912

Fra: Kristin Geiring <kristin.geiring@kulturskoleradet.no>
Sendt: tirsdag 2. juni 2020 17:23
Kopi: Anita Nordheim; Astrid Aarhus Byrknes; Egil Magnussen; grete.berntzen@bremanger.kommune.no; Jan Geir Solheim; Julie Andersland; Kristin Geiring; Roar Sandnes; Siv Sjøtun Høye; trude.skarvatun
Emne: Høyringsutkast NOU 2019-23 frå Norsk kulturskoleråd og Landsstyremøte 2020 i Norsk kulturskoleråd
Vedlegg: høring NOU 2019-23 høring vedl til landsstyret juni2020.pdf; Landsstyremøtet 2020 sakskart.pdf

Til kommunane i Vestland fylke v/ rådmann og administrativ leiding for kulturskulen,

Høyringsutkast NOU 2019-23 frå Norsk kulturskoleråd og Landsstyremøte 2020 i Norsk kulturskoleråd

På vegne av fylkesstyret i Norsk kulturskoleråd Vestland, vert Norsk kulturskoleråd sitt høyringsutkast til NOU 2019-23 sendt dykk.

NOU 2019-23 har høyringsfrist 1.7: Sjå [NOU 2019-23; se pkt. 42.5, s. 541](#)

KS sitt hovudstyre har gjort følgjande vedtak: «Kulturskolene må fortsatt forankres i opplæringsloven.»

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/KS/Meetings/Details/985928?agendaItemId=244263>

Fylkesstyret oppfordrar kommunane til å spele inn høyringssvar i tråd med KS sitt hovudstyre og høyringsutkast frå Norsk kulturskoleråd.

Lenke til informasjon om landsstyremøte 2020 i Norsk kulturskoleråd:

<https://www.kulturskoleradet.no/om-oss/organisasjonen/landsstyret#landsstyremote2020>

Lenke til straming for begge dager:

Dag 1 (11.6. frå kl. 1230): <https://youtu.be/re00OTLi7mU>

Dag 2 (12.6. frå kl. 0900): <https://youtu.be/DeFSt5nfp1E>

For Norsk kulturskoleråd Vestland representerer nestleiar Trude Skarvatun på landsstyremøtet.

Høyringsutkast til NOU 2019-23 ligg og som del av sakskartet til Landsstyremøtet.

Det er verd å merke seg innkomne saker og saker frå sentralstyret, som kjem opp for endeleg handsaming på landstinget 2020 den 22.-23. oktober.

Delegater frå Vestland fylke til Landstinget, vert styreleiar, nestleiar og tre styremedlem.

Kopi: fylkesstyret i Norsk kulturskoleråd Vestland

Venleg helsing

Kristin H. Geiring

rådgjevar / kontaktperson for [Norsk kulturskoleråd Vestland](#)

Norsk kulturskoleråd / The Norwegian Council for Schools of Music and Performing Arts

 telefon: (+47) 415 70 508 / e-post: kristin.geiring@kulturskoleradet.no /

<https://www.kulturskoleradet.no/>

HØRING NOU 2019: 23 ⁽¹⁾; NY OPPLÆRINGSLOV.

Pr. 20.5.20 – frist er 1.7.20.

Norsk kulturskoleråds konklusjon

Norsk kulturskoleråd har, helt siden “kulturskoleloven” (§13.6. i Opplæringsloven) ⁽²⁾ ble vedtatt, hatt det klare synet at kulturskolene har sin riktige juridiske plassering her. Paragrafen har vært en garanti for at det er et kulturskoletilbud i alle landets kommuner; det er under opplæringsloven at grunnlaget for virkeform, kvalitetsutvikling og elev- og samfunnsnyttene har vært lagt. Vi mener også at det er under denne juridiske føringen at muligheten for «- i tilknytning til kulturlivet» er størst.

Kulturskolerådets entydige anbefaling er at kulturskolen som et lovpålagt skoleslag fortsatt skal være hjemlet i opplæringsloven, gjerne med en forsterkning av dagens lovfesting. For å styrke forventningene om samarbeid mellom kulturskole og grunnskole, bør kulturskolen inngå som en del av grunnopplæringen.

Begrunnelser

1. Noen trekk fra nasjonale styringsdokumenter.

Kulturskolefeltet har gjennom de siste tiårene hatt en markant bevegelse i en mer profesjonell skoleretning, men det ser ut til at dette har gått under radaren til NOU-utvalget og dets sekretariat. Kulturskolene har blitt en viktig og naturlig del av det helhetlige opplæringsløpet i kommunene. De plasserer seg nå naturlig i samme landskap som barnehagene og SFO, som et lovbestemt men frivillig opplæringstilbud der over 5000 høyt kvalifiserte lærere driver undervisning. Dette har vært en bevisst og målrettet utvikling styrt av kommunene selv, noe som helt klart også er bekreftet og forsterket både av stortinget, regjeringen, utdanningsdirektoratet (Udir) og kunnskapsdepartementet (KD). Ved oppstarten av arbeidet med stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur ⁽³⁾ sa daværende kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner:

«Kulturskolene er den viktigste opplæringsarenaen for barn og ungdom innen kunst og kultur. I arbeidet med stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur vil vi se på hvordan vi kan styrke kulturskolen».

Og i stortingets begrunnelse for å be om en stortingsmelding ⁽⁴⁾ for kulturskolen heter det bl.a.:

«Kulturskolene er en forlengelse av grunnskolens allmenne opplæringstilbud innen praktisk-estetiske fag.»

I regjeringens strategi for praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning, «Skaperglede, engasjement og utforskertrang (2019)» ⁽⁵⁾ gis kulturskolene en avgjørende rolle for å oppfylle strategiens mål og intensjoner, f.eks.:

«Én måte å styrke kompetansen i praktiske og estetiske fag i grunnskolen på kan være å benytte kompetansen til kommunenes kulturskolelærere. Ved nye utlysninger av stillinger

har kommunen full anledning til å lyse ut stillinger som er delt mellom kulturskolen og grunnskolen.»

Også på flere andre punkter i denne strategien ses kulturskolene på som en naturlig samarbeidspart både for grunnskole, barnehage og lærerutdanning for å styrke den formelle og reelle estetiske kompetansen.

I kunnskapsdepartementets «Supplerende tildelingsbrev – statsbudsjettet 2020 kap. 275.21. – partnerskap lærerutdanning» datert 20. april 2020 ⁽⁶⁾, kan en bl.a. lese:

«Målet med midlene er å legge til rette for partnerskap mellom læresteder med lærerutdanning, og en lokal lærerarbeidsgiver. Partnerskapene skal inkludere forskning og utprøvende praksis i skole eller barnehage, og kan også omfatte kulturskole. Samarbeidet skal bidra til å styrke praksis og FoU i lærerutdanningene. ... I 2019 ble 10 stipendiatstillinger i Norges forskningsråds ordning for offentlig sektor-ph.d. øremerket lærere tilsatt i undervisningsstilling i skolen. I 2020 ble ordningen utvidet til også å omfatte lærere i kommunal kulturskole».

Udir har i årets oppdragsbrev fra KD fått i oppdrag å utvikle informasjon og synliggjøre kulturskolen samt hjelpe regjeringa å finne løsninger for å få informasjon og oversikt over kompetansen i kulturskolen og bruken av delte stillinger.

Fra Læreplanverket i grunnskolen, fagfornyelsen 2020 ⁽⁷⁾, om verdigrunnlaget i overordnet del:

«Kunst og kultur omfatter mange skapende og kreative fagområder, som påvirker både våre fysiske omgivelser og samfunnsutviklingen. Estetisk sans utvikles i møte med ulike kulturelle uttrykk, og de bidrar til å løfte fram nye perspektiver. Kunst- og kulturuttrykk har også betydning for den enkeltes personlige utvikling. Kulturelle opplevelser har en egenverdi, og elevene skal få oppleve et variert spekter av kulturuttrykk gjennom sin tid i skolen. I et større perspektiv er skapende læringsprosesser også en forutsetning for elevenes danning og identitetsutvikling. Skolen skal verdsette og stimulere elevenes vitebegjær og skaperkraft, og elevene skal få bruke sine skapende krefter gjennom hele grunnopplæringen».

Det ligger etter Norsk kulturskoleråds syn en stor selvmotsigelse i at mens grunnopplæringens kommende læreplanverk strekker seg mot kulturskolen for ønsket samarbeid på elev-, lærer- og organisatorisk nivå, så mener NOU-utvalget at kulturskolen skal gå bort fra grunnopplæringen og bevege seg i retning av «kulturlivet elles».

I Kulturskoleløftet. Rapport 2010 ⁽⁸⁾, har regjeringen sett på utfordringer og muligheter som ligger i et styrket samarbeid mellom kulturskolen, grunnskolen og SFO:

«Det er mange og varierte muligheter for samarbeidstiltak mellom grunnopplæring, SFO, kulturskole, frivillige kulturtiltak for og blant barn og unge, som kan styrke både skolens kunsthøgskole og estetiske arbeidsmåter i flere fag (s. 21). Kulturskolelærernes faglige og pedagogiske kompetanse er avgjørende for kulturskolens kvalitet. Utdanningsinstitusjonene har her et ansvar. Men mange steder ligger den største utfordringen i mangel på kombinerte stillinger som kan bidra til samarbeid mellom kunsthøgskolelig opplæring i grunnskole, SFO, kulturskole, frivillige lag/foreninger m.fl. Det er viktig å få fram slike modeller – og stimulere til erfaringsspredning. På denne bakgrunn anbefaler Kulturskoleutvalget at det legges bedre til rette for kombinerte stillinger i kulturskolen i samarbeid med skoleverket» (s.21).

St.meld. nr. 39 (2002-2003) «Ei blot til lyst – om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen»
(9) sier bl.a. i kap. 3.1.:

«Mange kommuner har bygd opp sine musikk- og kulturskoler til å bli kulturpedagogiske essurssentra i kommunene. Dette innebærer at de har bygd opp en kompetanse slik at musikk- og kulturskolen kan bistå andre aktører som grunnskole, videregående opplæring, andre offentlige institusjoner og kulturlivet ellers i deres arbeid med å realisere sine mål. Dette har disse kommunene sett som god ressursutnytting. De får på denne måten bygd opp ulike typer spisskompetanse i et miljø som i samarbeid kan benyttes av alle»

Norsk kulturskoleråd tror at det å flytte kulturskolene fra opplæringslov til kulturlov kan komme til å undergrave intensjonene i det faglige og strukturelle arbeidet som nå gjøres på utdanningssiden i kommunene, og i arbeidet med å styrke kulturskolen. Det er derfor etter vårt syn helt uaktuelt å gå tilbake på denne utviklingen.

2. Noen trekk fra sentrale dokumenter for Norsk kulturskoleråd.

Rammeplanen «Mangfold og fordypning» (2014) ⁽¹⁰⁾ slår fast kulturskolenes samfunnsmandat og verdigrunnlag. Disse knyttes tett opp mot grunnskolens målsetninger:

«Opplæringas mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.» (Læreplanverket K06). Denne planen er vedtatt i svært mange kommuner (ifølge Telemarksforskning sin rapport Kultur + Skole = Sant ⁽¹¹⁾ «oppgir hele 95 % at Rammeplanen er styrende» (s. 92)).

Videre peker rammeplanen på at kulturskolenes formål og målsettinger kan bidra til å ivareta Norges forpliktelser som ligger i FNs barnekonvensjon ⁽¹²⁾, særlig artiklene 30 og 31.

Norsk kulturskoleråd spør jevnlig kommunene hva de mener det er viktig at organisasjonen jobber for. Dette er noen svar som ofte går igjen i slike tilbakemeldinger:

- at kulturskolene anerkjennes som skoleslag
 - at vi får en sterkere forankring i Opplæringsloven, med tilhørighet til Kunnskapsdepartementet
 - at Udir bør få et sterkere mandat for ansvaret med å utvikle den kommunale kulturskolen
- Som en konsekvens av dette har Norsk kulturskoleråd de siste årene gjennomført veiledning basert på Udir's «skolebasert kompetanseutvikling»; til nå i ca. 105 kommuner, og fra høsten 2020 vil ytterligere 35 kommuner fases inn i veiledningsordningen.

Gjennom prosjektet «Fremtidens kulturskole» ⁽¹³⁾ samarbeider Norsk kulturskoleråd tett med KS. De har i sitt arbeid et stort fokus på helhet i oppvekstfeltet, bl.a. gjennom utviklingsprogrammet ABSOLUTT ⁽¹⁴⁾. Kulturskolen er en del av rammeverket for denne satsingen. Kultur er viktig for alle mennesker, også for barn og unge. Kulturskolens arbeid må etter vårt syn knyttes tydelig opp mot skole og barnehage, hvor alle barn og unge er, også i fremtiden. KS' hovedstyre behandlet saken 18.05.20, og vedtok at:

«Kulturskolene må fortsatt forankres i opplæringsloven», bl.a med følgende begrunnelse: «Et argument mot flytting er at forankringen i opplæringsloven bidrar til å sikre og forsterke samarbeidet mellom opplæringstilbudene. Dette er også en hensiktsmessig kopling i lys av at skolene har et dannelsesoppdrag, i tillegg til et utdanningsoppdrag. I strategien for praktiske og estetiske fag, er kulturskolen en avgjørende aktør for å oppfylle strategiens mål og

intensjoner. En fortsatt forankring i opplæringsloven kan også anses å være i tråd med KS sin målsetting om å se kulturskolene som et ledd i en helhetlig samfunnsutvikling.»

3. Eleven i fokus:

Norsk kulturskoleråd mener at det er viktig å merke seg at kulturskolene representerer det eneste sammenhengende utdanningsløpet innen kunst og kulturfag på kommunenivå. Det vil si at elever kan følge kulturskolens undervisning ved siden av øvrige tilbud i barnehage og skole. På den måten legger kulturskolen et godt grunnlag for at elevene kan gå videre til høyere kunstfaglig utdanning. Kulturskolene sitter på kompetanse som skole-Norge ellers i stor grad mangler ⁽¹⁵⁾. Nære og tette profesjonsfellesskap mellom ansatte i grunnskole, videregående skole og kulturskole kan gi svært gode synergier både for elevene og de ansatte.

Alt lovverk om skole og utdanning bør etter vårt syn tilhøre samme departement. Kulturskolens elever/ deltagere omfatter barn, unge og voksne. I samarbeidet med det lokale kulturlivet finansieres kommunens kulturliv for voksne gjennom voksenopplæringsloven og studieforbundenes tilskuddsordninger. Det vil være svært unaturlig om ikke kulturskolen skulle tilhøre KD, der både øvrig skoleverk, barnehage og voksenopplæring har sine respektive lovverk.

Norsk kulturskoleråd mener at kulturskolens «fødsel» og liv har direkte sammenheng med dens juridiske plassering, og vi stiller et stort spørsmålstegn ved om det ikke vil være både umusikalsk og misforstått å bare slå en strek over det som i sin tid var et enstemmig ønske fra Stortinget. Videre mener vi at kulturskolene både er et viktig kulturpolitisk prosjekt, men samtidig et minst like viktig kunnskapspolitisk prosjekt. Derfor må kulturskolene fremdeles være forankret i opplæringsloven!

Trondheim, 20. mai 2020

Nils R. Sandal /sign
Styreleder

Morten Christiansen
Direktør

REFERANSELISTE:

- 1) NOU 2019-23: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-23/id2687171/>
- 2) Opplæringsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- 3) Om [Stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur](#)
- 4) Repr.forslag 112 S (2016-2017): <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2016-2017/dok8-201617-112s/?all=true>
- 5) [Skaperglede, engasjement og utforskertrang](#)
- 6) Supplerende tildelingsbrev – statsbudsjettet 2020 kap. 275.21. – partnerskap lærerutdanning: <https://www.kulturskoleradet.no/nyheter/2020/mai/tatt-inn-i-satsing-pa-samarbeid-i-laererutdanningene>
- 7) [Fagfornyelsen 2020](#)
- 8) [Kulturskoleløftet. Rapport 2010](#)
- 9) [Ei blot til lyst](#)
- 10) [Mangfold og fordypning» \(2014\)](#)
- 11) Telemarksforsking: [Kultur + Skole = Sant](#)
- 12) [FNs barnekonvensjon](#)
- 13) [Fremtidens kulturskole](#)
- 14) [ABSOLUTT](#)
- 15) [Om lærerkompetanse i grunnskolen](#) (Statistisk sentralbyrå)

Saksframlegg

Dokumentnr.: 17/01775-44

Saksbehandler: Jorun Sandsmark

Dato: 29.04.2020

Sak nr.	Behandles av:	Møtedato
	Hovedstyret	18.05.2020

HØRING - NOU 2019: 23 NY OPPLÆRINGSLOV

Forslag til vedtak

Hovedstyret gir administrasjonen fullmakt til å skrive høringsuttalelse med følgende føringer:

KS mener at:

- Det er positivt å gi større lokalt handlingsrom for å utforme medvirkningsordninger for elever og foresatte.
- Lærernormen må avvikles, for å gi større rom for å bruke læreresurssene i tråd med lokale behov, støttes.
- Å innføre aktivitetsplikt og forsvarlighetskrav vil medføre en uheldig administrativ merbelastning som binder opp ressurser som heller bør benyttes i elevrettet arbeid.
- Ansvar for å utforme tiltak innen håndhevingsordningen i skolemiljøsaker må flyttes fra fylkesmannen til kommunen og fylkeskommunen, i tråd med utvalgets forslag
- Utvidelse av lovkrav som forsterket innsats og utvidet mandat for PPT- tjenesten er ressurskrevende og forutsetter fullfinansiering fra statens side. Det må advares mot å lovfeste krav som ikke kan oppfylles på grunn av rekrutteringsutfordringer.
- Kulturskolene må fortsatt forankres i opplæringsloven.
- I det videre lovarbeidet må både økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene til endringer i kommunenes og fylkeskommunenes plikter og oppgaver vurderes nøye.

Saksframstilling

Opplæringslovutvalget avga sin utredning, NOU 2019:23 Ny opplæringslov, 13. desember 2019.

Kunnskapsdepartementet har sendt utredningen på høring med høringsfrist 1. juli 2020.

1. Opplæringslovutvalget

Opplæringslovutvalget har hatt følgende i sitt mandat:

Målet for arbeidet er et regelverk som ivaretar målene og prinsippene for grunnopplæringen, og som samtidig sikrer at kommunene og fylkeskommunene som skoleeiere har tilstrekkelig handlingsrom til å fremme kvalitetsutvikling i skolen. For å oppnå en hensiktsmessig avveining mellom disse hensynene for hele regelverket over tid, skal lovutvalget foreslå:

- ny opplæringslov
- forskriftshjemler og føringer for innholdet i forskriftsreguleringen
- overordnede prinsipper for regelstyring av grunnopplæringens område.

Formålsparagrafen i gjeldende opplæringslov skal videreføres. Det samme gjelder ansvarsdelingen mellom stat, kommune og fylkeskommune. I sitt arbeid skulle utvalget ta hensyn til lokalt selvstyre og prinsippet om rammestyring av kommuner og fylkeskommuner.

Veilederen for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner skulle legges til grunn for utvalgets arbeid. Videre skulle utvalget ta hensyn til at opplæringsloven skal hjemle og beskytte elevers rettigheter og behov og at profesjonsutøverne gis tilstrekkelig rom for skjønnsutøvelse. Forslaget skal ikke innebære vesentlige merkostnader for stat eller kommunesektor i forhold til den kostnadsutviklingen som følger av gjeldende lov og praksis.

I innledningen til NOU-en har utvalget samlet sine forslag under disse tre hovedområdene:
Loven skal:

- Ivareta behovene til barn, unge og voksne for grunnopplæring
- Være brukervennlig og anvendbar for elever, foreldre/foresatte, lærere, skoleledere, andre som arbeider i skolen, kommune-/fylkeskommuneadministrasjon og -politikere. Direktorat, departement og Storting
- Plassere ansvar på riktig sted

KS har sittet i referansegruppa til opplæringslovutvalget.

2. Sentrale lovforslag og administrasjonens vurdering av disse

Administrasjonen mener at lovforslaget i hovedsak ivaretar barns, unges og voksnes rett til grunnopplæring, er brukervennlig og anvendbar for kommunesektoren og plasserer ansvar på riktig sted innad i kommunene og fylkeskommunene. I det videre redegjøres det for noen enkeltforslag som administrasjonen mener det er særlig viktig å kommentere i høringssvaret.

Skoledemokrati

Utvalget foreslår at bestemmelsene om brukermedvirkningsorganer (samarbeidsutvalg/skoleutvalg, skolemiljøutvalg, FAU og elevråd) tas ut av loven og erstattes med en bestemmelse der kommuner og fylkeskommuner skal sørge for at elever og foreldre skal delta i styringen av skolen. Elevene skal fortsatt ha rett til å velge elevråd (§ 2-4). Administrasjonen anbefaler at KS støtter forslaget. Ved å plassere ansvaret i kommuner og fylkeskommuner kan skoledemokratiet ses i sammenheng med øvrige utvalg og råd i kommunen og bidra til en revitalisering for deltakelse og medvirkning. For KS er det viktig å understreke at bestemmelsene om skoledemokrati og skoleregler må ses i sammenheng med kommunelovens kapittel 5 Kommunal organisering. Folkevalgte organer, og at hva som ligger i styringsbegrepet klargjøres.

Utvalget foreslår videre at Foreldreutvalget For Grunnopplæringen (FUG) ikke lenger skal reguleres i loven, hvilket Foreldreutvalget for barnehage (FUB) heller ikke er. Administrasjonen anbefaler at vi peker på verdiene av slike organ, men at en lovforankring ikke er nødvendig.

Lærernorm og kompetansekrav

Utvalget foreslår å ta ut bestemmelsene om lærernorm fordi forslag til andre bestemmelser vil være mer målrettet for å oppnå det samme resultatet. Utvalget mener at lærernormen er for rigid og ikke gir nødvendig handlingsrom. De bestemmelsene som skal erstatte lærernormen, er krav om at lærer som hovedregel skal være til stede i opplæring (§ 15-4), krav om forsvarlig vikarordning (§ 15-5), utvidet forsterket innsats (§ 10-2) og forsvarlig opplæring (§ 1-3).

Utvalget foreslår videre at bare lærere kan ha det faglige ansvaret for opplæringen (§ 15-4). Forslaget må ses i sammenheng med videreføring av tilsetningskravene for lærere (§ 15-2) og kompetansekravene for undervisning (§ 15-3). Også personer som ikke fyller kravene kan tilsettes midlertidig eller på vilkår i lærerstillinger.

KS støttet ikke lovregulering av lærernorm og kompetansekrav fordi man mente det la for sterke føringer på kommunenes og fylkeskommunenes handlingsrom til å bruke tilgjengelige ressurser på en best mulig måte i organiseringen av opplæringen. Administrasjonen anbefaler at KS primært fastholder dette standpunktet. Det bør understrekes at det uansett ikke må innføres regler som i sum gir sterkere føringer for ressursbruk enn dagens regler, ved at man for eksempel både viderefører bestemmelsene om lærernorm og i tillegg innfører krav om for eksempel vikarordning.

Universell opplæring, forsterket innsats og individuelt tilrettelagt opplæring. Aktivitetsplikt. PPT

Utvalget foreslår å endre betegnelsene på tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning til henholdsvis universell opplæring, forsterket innsats og individuelt tilrettelagt opplæring. Forsterket innsats utvides til å omfatte alle fag og årstrinn. Utvalget foreslår videre en aktivitetsplikt for å sikre tilfredsstillende utbytte av opplæringen slik at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at lærerne følger med på elevenes utvikling og vurderer om de har fått tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at lærere melder fra til rektor om manglende utbytte og sørge for at elever som blir hengende etter blir gitt forsterket innsats (§§ 10-1 og 10-2).

Administrasjonen mener at dette vil innebære administrativt merarbeid, blant annet med dokumentasjon og å føre internkontroll og tilsyn med at bestemmelsen følges opp. KS bør påpeke at slike lovkrav neppe er egnet til å fremme formålet om å sikre god opplæring, men tvert imot binder opp ressurser til administrativt arbeid som heller bør benyttes til elevrettet arbeid og oppfølging.

Gjeldende mandat til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) omfatter å hjelpe skolene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge opplæringen bedre for elever med særlige behov. Utvalget foreslår at PPTs mandat utvides til å samarbeide med skolene og hjelpe til med kompetanse- og organisasjonsutvikling og tilrettelegging av opplæringen for alle elever.

Administrasjonen anbefaler at KS påpeker at en utvidelse av forsterket innsats vil kreve betydelige økte ressurser, som må fullfinansieres. Det må herunder forutsettes at det utdannes tilstrekkelig antall lærere som kan dekke rekrutteringsbehovet som et slikt krav innebærer.

KS støttet et tilsvarende forslag om utvidelse av PPTs mandat i høringen til Djupedalutvalget¹. Administrasjonen anbefaler at KS støtter og samtidig påpeker at forslaget vil være ressurskrevende og at oppgaven i så fall må fullfinansieres.

Skolemiljø saker

Utvalget foreslår å endre håndhevingsordningen i skolemiljø saker som er meldt til fylkesmannen. (gjeldende kap. 9A) Dersom fylkesmannen har avgjort at aktivitetsplikten ikke er oppfylt, skal fylkesmannen som hovedregel ikke skal fatte vedtak om hva skolene og kommunene/fylkeskommunene skal gjøre, men pålegge kommunen/fylkeskommunen å rette forholdet. Forslaget er i tråd med KS' innspill til opplæringslovutvalget som blant annet bygger på i KS' FoU-prosjekt «Håndhevingsordningen for skolemiljø saker». Forslaget vil bidra til mer treffsikre tiltak i skolemiljø saker og gi større muligheter for å bruke kommunens og fylkeskommunens helhetlige kompetanse og å involvere skolens ansatte i arbeidet med sakene.

Kulturskoler

Utvalget foreslår å flytte bestemmelsen om kommunenes plikt til å ha et musikk- og kulturskoletilbud til Kulturloven. Begrunnelsen er at dette vil sikre en tydelig forankring i kultursektoren og at tilbudet ikke er en del av grunnopplæringen og derfor ikke hører hjemme i opplæringsloven.

¹ NOU 2015:2 Å høre til – Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø

Administrasjonen mener det er gode argumenter for å hjemle tilbudet i begge lovene. Et tilleggsargument for flytting til Kulturloven, er at musikk- og kulturskolen kan bidra til større kommunalt fokus på kulturområdet som et viktig kommunalt anliggende. Et argument mot flytting er at forankringen i opplæringsloven bidrar til å sikre og forsterke samarbeidet mellom opplæringstilbudene. Dette er også en hensiktsmessig kopling i lys av at skolene har et dannelsesoppdrag, i tillegg til et utdanningsoppdrag. I strategien for praktiske og estetiske fag, er kulturskolen en avgjørende aktør for å oppfylle strategiens mål og intensjoner. En fortsatt forankring i opplæringsloven kan også anses å være i tråd med KS sin målsetting om å se kulturskolene som et ledd i en helhetlig samfunnsutvikling.

Administrasjonen anbefaler at musikk- og kulturskolen fortsatt hjemles i opplæringsloven.

Videregående opplæring

Utvalget foreslår at elever som har avsluttet 10. trinn i grunnskolen uten å ha fullført grunnskoleopplæringen, skal ha rett til et års grunnskoleopplæring ved en videregående skole (§ 3-1). Det vises til vurdering av dette egen hovedstyresak om Liedutvalgets innstilling (NOU 2019: 25 - Med rett til å mestre).

Samisk språk

Utvalget foreslår at samiske grunnskoleelever som bor utenfor det samiske forvaltningsområdet skal ha rett til opplæring på samisk i to fag dersom minst tre elever i kommunen krever det, mens det i dag er en forutsetning at 10 elever krever dette (§ 4-2). Forslaget vil medføre noe økte utgifter og vil føre økt behov for lærere som kan gi opplæring på de samiske språkene. Dette vil fordre både en økt satsing på rekruttering av lærerstuderenter og kompetanseutvikling i skolen. Utvalget foreslår derfor at regelen først trer i kraft noe fram i tid.

Administrasjonen anbefaler at KS støtter forslaget om utsettelse og at det konsekvensutredes for kommunesektoren.

Nye plikter for kommunene og fylkeskommunene

Utvalget foreslår at en plikt for kommuner og fylkeskommuner til å følge opp elever med høyt fravær fra opplæringen (§ 2-2).

Utvalget foreslår at elevenes rett til rådgivning utvides til også å omfatte personlige forhold og at retten også gjelder lærlinger (§ 14-2). Dette vil kreve økt kompetanse og ressurser.

Gjeldende regler for hjemmeopplæring innebærer at opplæringsansvaret ivaretas av foresatte, og en tilsynsplikt for kommunen. Utvalget foreslår i tillegg en kommunal godkjenningsordning der foreldre kan søke kommunen om selv å kunne gi egne barn grunnskoleopplæring hjemme (§ 20-5).

Begrunnelsen for forslaget er at en godkjenningsordning vil gi bedre kontinuitet i opplæringen for eleven ved at det må godtgjøres et opplæringstilbud i forkant av hjemmeundervisning, i stedet for at kommunen må etterspørre dette i etterkant i form av tilsyn, som kanskje har som konsekvens at hjemmeopplæringen ikke bør fortsette. Covid-19 har gitt nye erfaringer om organisering av undervisningen og forholdet mellom elevenes rett og plikt til opplæring. Administrasjonen anbefaler at disse erfaringene tas med i det videre lovarbeidet slik at det finnes gode juridiske og praktiske løsninger som ivaretar både elevenes rettigheter og plikter og kommunenes juridiske ansvar og handlingsrom.

Generelt vil administrasjonen påpeke at plikter og ansvar i loven dreier seg om juridiske forhold. Det profesjonelle ansvaret er det lærere og skoleledere som har, hver for seg og som deltakere i et profesjonsfellesskap. Det profesjonelle ansvaret er viktig.

I og med at kommunene og fylkeskommunene har ansvaret for elevene, kan likevel ikke det profesjonelle skjønnets leve uavhengig av dette ansvaret. Det er viktig at ansvaret plasseres tydelig hos kommuner og fylkeskommuner for å tydeliggjøre hvem som til slutt sitter med ansvaret for at elevene får den opplæringen og det skolemiljøet de skal ha.

Bestemmelsene om skolekretser i kommunene foreslås endret fra at kommunene kan vedta forskrift om dette til at kommunene må vedta slik forskrift (§ 3-6). Administrasjonen vurderer at endringer i skolekretser uansett vil få så stor politisk oppmerksomhet lokalt at hvorvidt en beslutning formaliseres gjennom en forskrift eller ikke neppe har så stor praktisk betydning for innbyggerdialog og den politiske beslutningsprosessen. På prinsipielt grunnlag kan det likevel påpekes at det er uheldig å detaljstyre hvordan en slik beslutning skal formaliseres.

Forsvarlighetskrav

Utvalget foreslår å lovfeste et krav om at opplæringen og annen virksomhet etter loven skal være forsvarlig. Begrunnelsen er at dette er et ulovfestet krav som utvalget ønsker å lovfeste. I KS' høring til Forvaltningslovutvalgets utredning støttet hovedstyret forvaltningslovutvalgets forslag om ikke å lovfeste slike ulovfestede prinsipper (sak 19/48). Administrasjonen anbefaler at KS ikke støtter opplæringslovutvalgets forslag. Forslaget vil skape betydelig merarbeid i form av dokumentasjon og rapportering og bryte med prinsippet om internkontroll i kommunene og fylkeskommunene.

Fjernundervisning

I tilknytning til forslaget om at lærere som hovedregel skal være til sted i opplæringen, foreslår utvalget en unntaksbestemmelse om fjernundervisning dersom elever og lærere kan kommunisere effektivt med tekniske hjelpemidler og at opplæringen er trygg og forsvarlig (§ 13-3). Administrasjonen anbefaler at KS støtter forslaget. På bakgrunn av erfaringene med Covid-19 bør muligheten for fjernundervisning og rammer for denne ytterligere utredes.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Det fremgår av Opplæringslovutvalgets mandat at lovforslaget ikke skal innebære vesentlige merkostnader for stat eller kommunesektor i forhold til den kostnadsutviklingen som følger av gjeldende lov og praksis. Utvalget påpeker at deres oppgave har vært å vurdere regelstyringen av grunnopplæringen, og at de i tråd med mandatet ikke har fremmet forslag som vil ha vesentlige økonomiske konsekvenser.

Utvalget påpeker at å vedta og implementere en ny opplæringslov vil i seg selv ha økonomiske og administrative konsekvenser, uavhengig av innholdet i loven.

Utvalget har ikke vurdert forslagene sine i forhold til internkontrollbestemmelsene i kommuneloven.

Administrasjonen mener at flere av forslagene vil ha både økonomiske og administrative konsekvenser, og vil påpeke dette i høringssvaret til Kunnskapsdepartementet. Det er også viktig å se sammenhengen mellom handlingsrom, tillit og lovregulering og det er vanskelig både å få alle sine gode ønsker lovregulert og samtidig be om mer tillit og handlingsrom.

Lasse Hansen

Helge Eide

NORSK KULTURFORUM

Norsk kulturforum (NOKU) er en nasjonal interesse- og kompetanseorganisasjon for den lokale kultursektoren. Medlemmene i NOKU er primært kommuner og fylkeskommuner som sammen danner et landsdekkende kompetansenettverk bestående av lokale og regionale kulturledere, kulturpolitikere og kulturfaglige ansatte i kommunal sektor. NOKU representerer ikke kommunen eller fylkeskommunen, men er summen av et kulturfaglig nettverk fra den lokale kultursektoren og er en frittstående demokratisk kunnskapsressurs for den lokale kultursektoren.

Høringsinnspill:

Høring NOU 2019: 23 Ny opplæringslov

Norsk kulturforum kommer her med innspill til kap. 42.5 Musikk- og kulturskoletilbud i Høring NOU 2019: 23 Ny opplæringslov, angående utvalgets forslag om at bestemmelsen om musikk- og kulturskoletilbud flyttes fra opplæringsloven til kulturlova.

Rapporten om kulturskolen fra NTNU og Telemarksforskning fastslår at kulturskolen faller mellom to stoler der ingen, verken Kunnskapsdepartementet eller Kulturdepartementet, tar fullt ut ansvar for å utarbeide en statlig politikk for kulturskolen. Den nasjonale kulturskolepolitikken har på mange måter blitt arbeidet frem av kulturskoleeierne selv gjennom Norsk kulturskoleråd, som har det nasjonale utviklingsansvaret for kulturskolen. Det er en styrke at kulturskoleeierne, altså kommunene selv sitter i førersetet for utviklingen av kulturskolene. Svakheten ved en slik organisering og arbeidsform er derimot at kulturskolepolitikken blir lite førende når den ikke er forankret på et statlig nivå. Resultatet av politikken slik den er i dag, kan derfor bli ulike tilbud og ulik kvalitet ved landets kulturskoler.

Et eksempel på dagens politikk er rammeplanen som Norsk kulturskoleråd har arbeidet frem. Alle kommuner kan velge å vedta denne og bruke den som mal for drift av kulturskolen, men det er verken en statlig føring eller et krav å innføre planverket. Dette fører derfor til at kommunene kan velge bort rammeplanen, og som resultat kan kvaliteten på kulturskolene variere stort.

Kulturskolepolitikken i dag faller ikke bare mellom to stoler, den har i tillegg en uklar rolle. Kulturskolen defineres som et skoleslag, siden kulturskolen er forankret i opplæringsloven med en egen paragraf. Samtidig arbeider kulturskolene også for å være lokale ressursentre som skal koordinere kommunens innsats på barne- og ungdomskulturfeltet («Kulturskoleløftet. Kulturskole for alle.» 2010).

De to rollene som skisseres over, skoleslag eller kultur- og fritidsaktør, er to ulike roller som kan være vanskelig å kombinere i en kommune og i den lokale forvaltningen. At kulturskolen definerer seg først og fremst som et skoleslag og ikke som kulturaktør, gjør at det er ulike innfallsvinkler til hvordan man arbeider med Kulturskolen i forhold til resten av det lokale fritidstilbudet til barn og unge. Rapporten «Organisering og kompetanse i kommunal kultursektor» (Telemarksforskning, 2019) var en omfattende kartlegging av kommunal kulturpolitikk. Rapporten viser at i 69 % av tilfellene er kulturskolen organisert under kulturenheten i kommunen. Dette

tallet viser ikke hvor mange av kulturenhetene som ligger under oppvekstsektoren, men det synliggjør at kulturskolen som oftest er koblet til kulturarbeidet i kommunen.

Ved å flytte kulturskoleansvaret fra opplæringsloven til Kulturloven, vil man styrke kulturskolen som kulturaktør og man vil styrke kultursektoren. Konkrete krav i kulturloven til kulturskoleaktivitet i loven, vil gi lovverket legitimitet, og kan føre til økt satsning på kultur generelt, og styrke kultur som felt i kommunal forvaltning. Videre vil man synliggjøre at kulturskolearbeidet i en kommune følgelig bør organiseres under kulturenheten og ikke under opplæring- og oppvekstsektoren. Etter Norsk kulturforum sin mening vil dette styrke kulturskolen og kulturlivet som helhet. Norsk kulturforum mener at Kulturskolen er mer en kultur- og fritidsaktør enn en skoleaktivitet. Om kulturskolen ligger under lovverket i Kulturloven, vil man dra nytte av kulturskolens kompetanse og ressurser inn i det øvrige kulturarbeidet i kommunen. Dette vil føre til positive effekter for både kulturskolen og det generelle kulturarbeidet i kommunene. Det vil også styrke det statlige ansvaret for kulturskolen, ved at Kulturdepartementet vil få det øverste ansvaret for den nasjonale kulturskolepolitikken. Barne- og ungdomskulturfeltet er svært fragmentert og er fordelt over mange departement. Norsk kulturforum er av den oppfatning at det vil styrke feltet å samle hele barne- og ungdomskulturfeltet under et departement.

Samtidig anerkjenner også vi at kulturskolen er et skoleslag, og at det er viktig i den nasjonale kulturskolepolitikken at man har statlige styringsdokumenter som synliggjør synergier og samarbeidsformer og møteflater med oppvekstsektoren. Her ligger det et stort potensiale. I regjeringens nye strategi for de estetiske fagene trekkes kulturskolen frem som en viktig ressurs i skolen, med et eget kompetanseområde innen kunst og kultur som ikke nødvendigvis er dekket av lærerne i det ordinære skoleverket. Det er viktig at Kulturdepartementet realiserer politiske føringer på både kultur- og utdanningsfeltet som også får forankring nedover til kommunene som kulturskole- og grunnskoleeiere. Det er viktig at denne endringen ikke påvirker lønns- og arbeidsvilkårene for kulturskoleansatte.

Norsk kulturforum anbefaler på bakgrunn av dette at bestemmelsen om musikk- og kulturskoletilbud flyttes fra opplæringsloven til kulturloven gjennom den pågående revideringen, med den forutsetning at Kulturloven blir et sterkere styringsverktøy med planbestemmelser og etterprøvbarehet.

Vedtatt, 5 juni 2020, av styret i Norsk kulturforum med en flertallsinnstilling med 3 stemmer, mot 2 stemmer.

Mindretallet ved 2 stemmer uttrykker følgende kortfattede argumenter for å beholde kulturskolen under opplæringsloven:

Opplæringsloven gir en garanti for at det er et kulturskoletilbud i alle landets kommuner, samt best mulighet for kvalitetsutvikling i samarbeid med skoleverket, og skolene som kompetanseressurs i tilknytning til kulturlivet. Opplæringsloven står sterkt, og kulturskolene selv ønsker denne plasseringen. Tett samarbeid med skolene gir deltakelse i den faglige utviklingen på skolefeltet, og det er økte krav til profesjonalisering. Totalressursene i skoleverket kan utnyttes bedre, da kommunen har full anledning til lyse ut stillinger som er delt mellom kultur- og grunnskolen. Kulturskolen er en naturlig samarbeidspart for å styrke både formell og reell estetisk kompetanse og blir en viktig og naturlig del av det helhetlige opplæringsløpet i kommunene.

Kompetansen i estetiske fag i grunnskolen kan styrkes gjennom samarbeid med kulturskolen. Alt lovverk om skole og utdanning bør tilhøre samme departement.